

Asemakaava nro 9036

Raivaajantie 16

LIITO-ORAVASELVITYS 2025

Tampereen kaupunki / Asemakaavoitus

2.5.2025

TAMPERE

Johdanto ja suunnittelualue

Ikurissa, Raivaajantie 16:ssa tehtiin maastokäynti 1.4.2025 liito-oravalle soveltuvien pesäpuiden kartoittamiseksi kiinteistöllä. Maastokäynnin selvitysaluerajaus näkyy oikealla kuvassa lilalla värillä. Selvitysalueen rajaus on sama kuin vireillä olevan asemakaavan rajaus. Maastokäynnin toteutti FM maantieteilijä Saija Kouko Tampereen kaupungin asemakaavoituksesta.

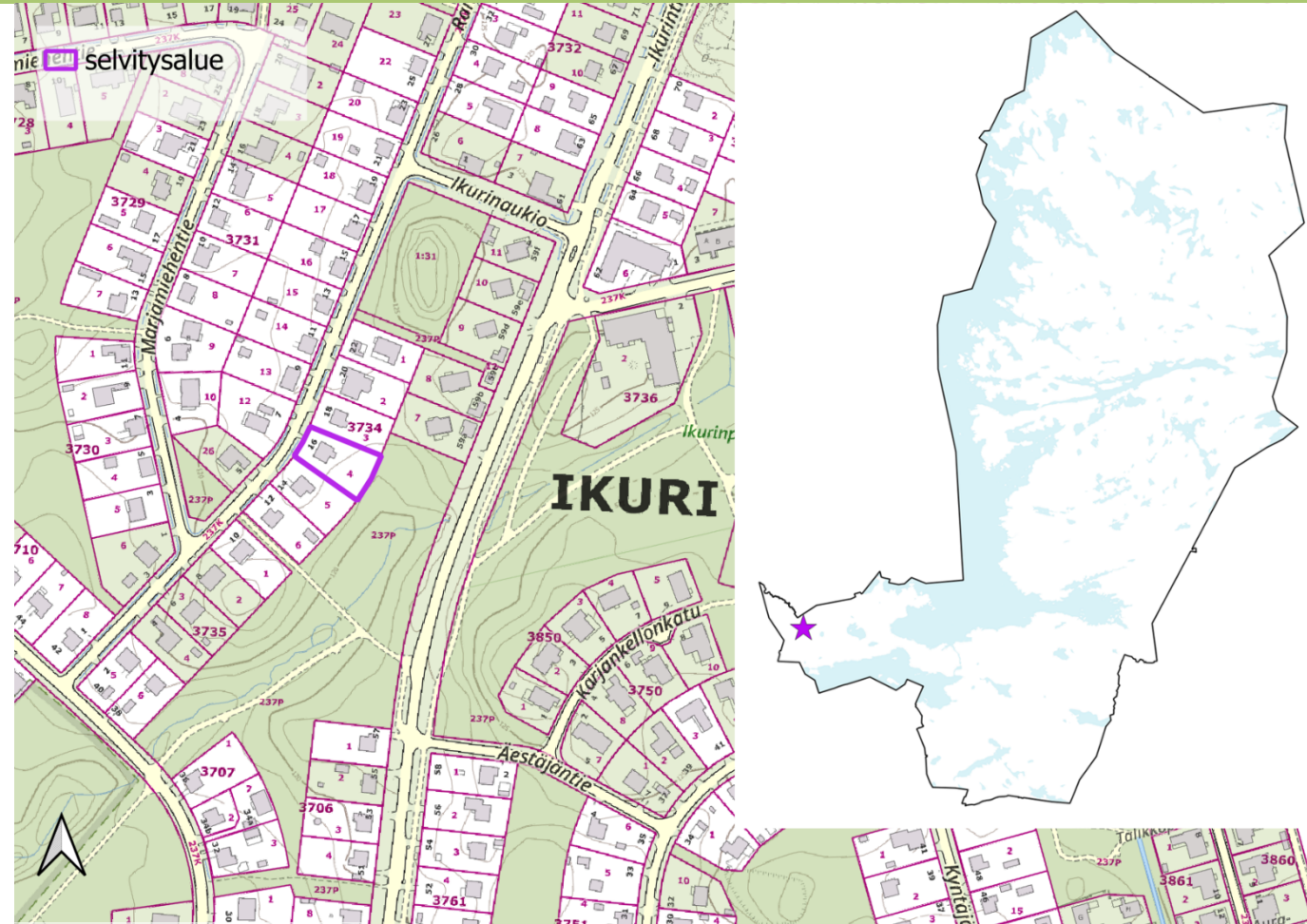
Selvitysalue sijaitsee Ikurin kaupunginosassa noin yhdeksän kilometriä länteen kaupungin keskustasta osoitteessa Raivaajantie 16. Selvitysalueen laajuus on noin 1050 m². (Kuva 1)

Asemakaavamuutoksen tavoitteena on lisätä tontin rakennusoikeutta ja luoda kaavalliset edellytykset ympäristöönsä soveltuvalle täydennysrakentamiselle.

Selvitys on laadittu viranomaisohjeistuksen mukaisesti ja selvityksen on laatinut erikoissuunnittelija, FM maantieteilijä Saija Kouko Tampereen kaupungilta.

Maastokäynnin tavoitteena oli kartoittaa liito-oravalle soveltuvat pesäpuut kaavamuutoskiinteistöltä. Selvitys toteutettiin ”Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt” (Nieminen & Ahola (toim.) 2017) mukaisesti papanakartoitusmenetelmää käyttäen. Liito-oravan esiintymistä kartoitettiin etsimällä liito-oravan papanoita puiden tyviltä sekä muita merkkejä lajista kuten virtsajälkiä. Käynnillä kartoitettiin myös liito-oravalle soveltuvat kolot, pöntöt ja risupesät sekä arvioitiin selvitysalueen merkitystä liito-oravan kulkureittinä.

Kartoituspäivänä 1.4.2025 oli pilvistä ja sumuista, lämpötila + 3 °C. Maassa ei ollut enää lunta, mutta maa oli vielä osittain jäässä. Puiden tyvet ja latvat olivat lumesta vapaita, puissa ei ollut vielä lehtiä, eikä kasvillisuus ollut vielä puhjennut puiden tyville, joten liito-oravan papanoiden ja mahdollisten pesien havainnointi oli vaivatonta. Selvitysalueen puusto pystyttiin käymään hyvin tarkasti läpi, eikä selvitys sisällä merkittäviä epävarmuustekijöitä ja sen katsotaan sisältävän riittävät tiedot alueen asemakaavoituksen pohjaksi.

Kuva 1 Selvitysalueen rajaus

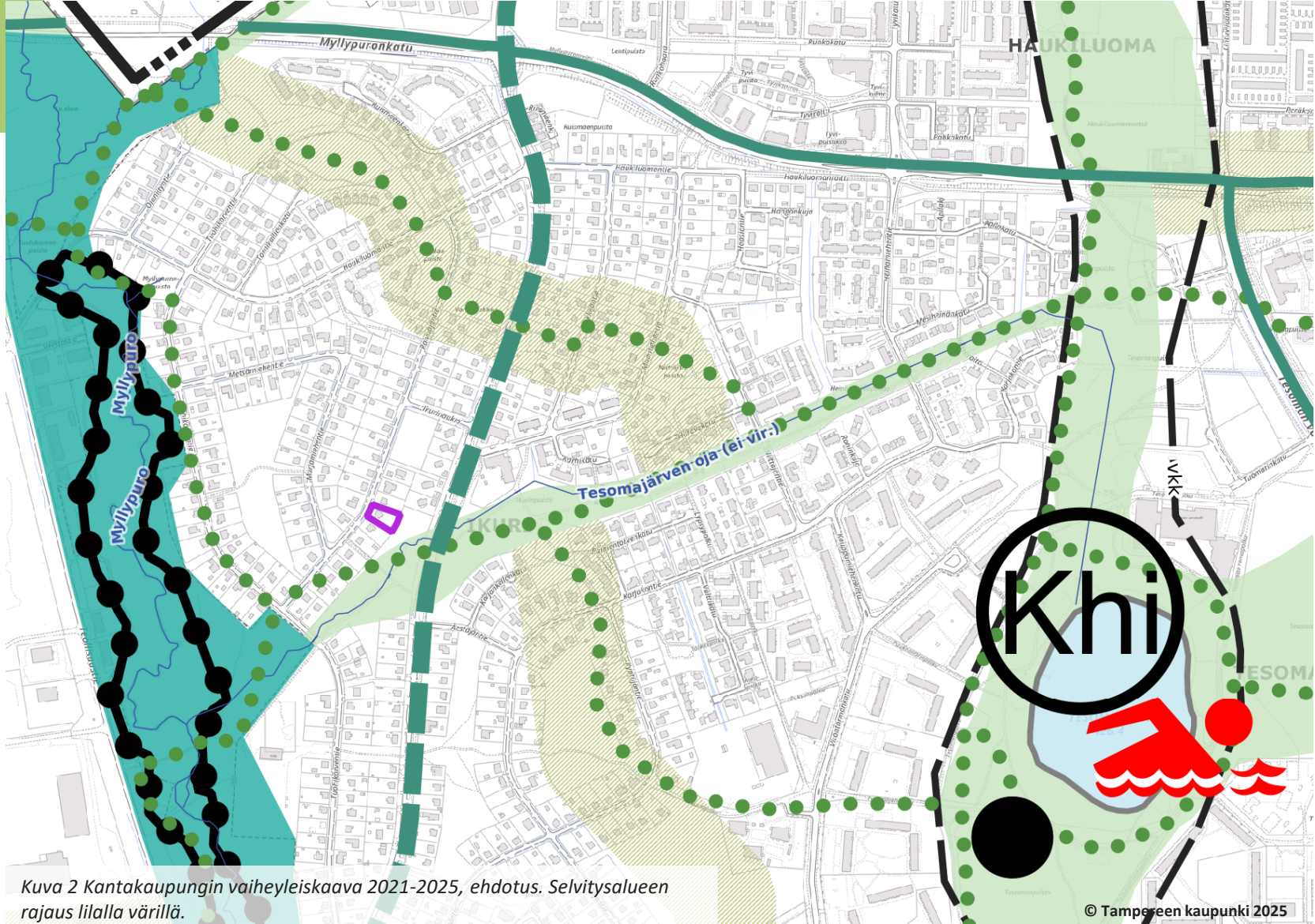
Yleiskaavan viherverkosto

Voimassa oleva kantakaupungin yleiskaava

Selvitysalue on osoitettu yleiskaavassa asuinalueeksi, joka varataan pääosin asumiselle sekä sitä palveleville toiminnoille, mm. virkistys- ja suojaviheralueille, lähipalveluille sekä nykyiselle ja uudelle ympäristöhäiriötä aiheuttamattomalle elinkeinotoiminnalle. Yleiskaavassa ei ole osoitettu kaavamuutosalueelle viherverkostoon liittyviä merkintöjä. Kaava-alueen kaakkoispuolelle on osoitettu keskuspuistoverkoston aluetta sekä ohjeellinen virkistysreitti Ikurinpuistoon. Keskuspuistoverkosto muodostaa kantakaupungin viheralueverkoston ja ekologisen verkoston rungon. Yhtenäinen keskuspuistoverkosto on turvattava. Keskuspuistoverkostoa on kehitettävä luonnonympäristöltään ja lajistoltaan monimuotoisena viheraluekokonaisuutena. Yleiskaavan virkistysyhteydet ovat osa kantakaupungin viherrakennekokonaisuutta ja niitä on kehitettävä luonnon monimuotoisuutta tukevin, latvuspeitteisyydeltään yhtenäisinä ja kaupunkikuvassa hahmotettavina viheryhteyksinä.

Vireillä oleva kantakaupungin vaiheyleiskaava 2021-2025, ehdotus 03/2024

Vireillä olevassa kantakaupungin yleiskaavassa kaavamuutosalue on edelleen asumisen aluetta. Läheiseen Ikurinpuistoon on uutena määräyksenä viherympäristö ja vapaa-ajanpalvelut -kartalle osoitettu merkittäväksi ojaksi Tesomajärvenoja, joka virtaa Ikurinpuistossa. Oja tulee säilyttää avoimena ja sen lähiympäristö säilyttää ja kehittää latvuspeitteisyydeltään yhtenäisenä puustovyöhykkeenä.

Lähtötiedot

Aiemmat liito-oravaselvitykset ja havainnot

Selvitysalueelta tai sen lähiympäristöstä ei ole aiempia liito-oravahavaintoja. Selvitysalueen kaakkoispuoleinen Ikurinpuiston osa sisältyi kantakaupungin liito-oravaselvityksen kartoitusalueeseen vuonna 2016, mutta puistosta ei tuolloin tehty havaintoja.

Laji.fi –viranomaisportaalin havainnot

Liito-oravan havaintotiedot tarkistettiin 22.4.2025 Laji.fi –viranomaisportaalista. Selvitysalueelta tai sen lähiympäristöstä ei ole viety portaaliin liito-oravahavaintoja.

Kuva 3 Selvitysalueen Ikurinpuistoon rajautuva itäinen piha-alue.

Kuva 4 Selvitysalue Raivaajantien puolelta kuvattuna.

Selvitysalueen kuvaus

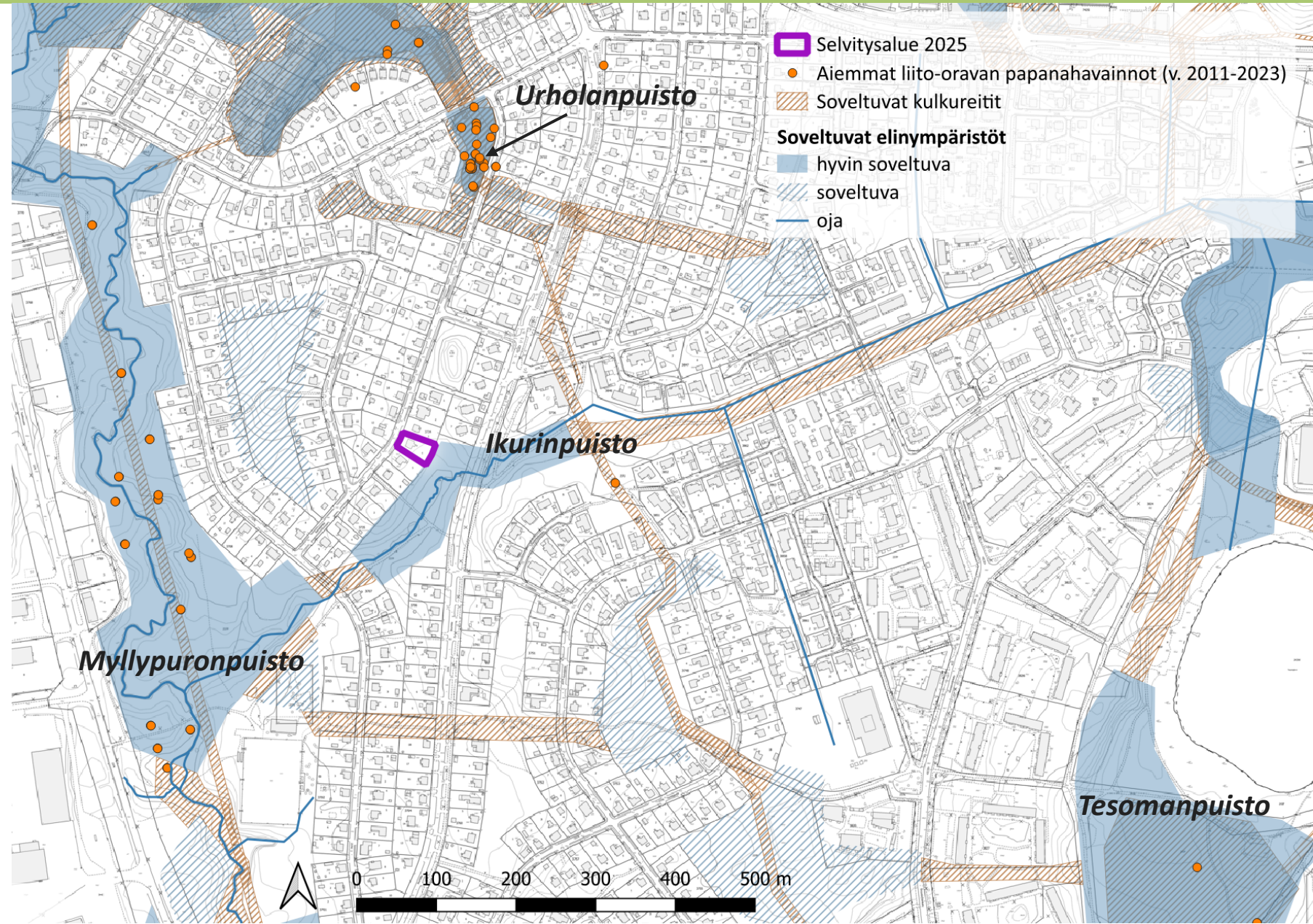
Selvitysalueena toimi Raivaajantie 16:ssa sijaitseva omakotitontti, jolla sijaitsee 1950-luvulla valmistunut omakotitalo. Tontin Raivaajantien puoleiselta piha-alueelta on leikattu pensasaita alas ja alueella on kaksi vanhaa omenapuuta. Itäiseltä piha-alueelta on kaadettu useita puita. Piha-alueen eteläreunalla, puistoon ja naapuritonttiin rajautuen on jäljellä yksi kookkaampi kuusi ja kaksi koivua ja pihan pohjoisreunalla kaksi vaahteraa.

Tulokset

Selvitysalueelle ei keväällä 2025 sijoittunut liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja, eikä sieltä löytynyt merkkejä liito-oravan kulkemisesta tonttipuuston kautta. Tonttipuustosta ei löytynyt liito-oravalle soveltuvia oravan risupesä, koloja tai pönttöjä. Selvitysalueita lähimmät liito-oravahavainnot on tehty lännestä Myllypuronpuistosta ja pohjoisesta Urholanpuistosta. Urholanpuistosta on tehty liito-oravahavainnot vuosina 2004, 2005, 2008, 2011, 2016 ja 2022. Kartalla näkyvästä Myllypuronpuiston osasta havainnot on tehty vuosina 2016 ja 2023. Ikurinpuistosta noin 250 metriä selvitysalueelta itään on tehty asukkaan näköhavainto liito-oravasta vuonna 2021.

Selvitysalue rajautuu idän suunnassa Ikurinpuistoon. Puistoalueelta oli kaadettu äskettäin puustoa. Ikurinpuistossa virtaa Tesomajärvenoja, joka on selvitysalueen läheisessä metsässä luokiteltu luonnontilaisen kaltaiseksi uomaksi. Ikurinpuiston metsä on liito-oravalle hyvin soveltuvaa lehtomaista sekametsää suurine kuusineen ja haapoineen. Metsästä löytyy myös lajille sopivia pesäpaikkoja. Sieltä ei kuitenkaan ole tehty aiemmin, eikä myöskään keväällä 2025 liito-oravahavainnot.

Kuva 5 Liito-oravahavainnot selvitysalueen läheisyydessä.

Johtopäätökset

Selvitysalueelta ei keväällä 2025 tehty liito-oravahavaintoja. Alueelta tai sen lähiympäristöstä ei myöskään ole aiempia havaintoja lajista.

Asemakaavamuutoksella ei kevään 2025 selvityksen sekä aiempien liito-oravatietojen pohjalta vaikuta olevan merkitystä liito-oravan elinympäristöihin tai kulkureitteihin Ikurin alueella, eikä lajia tarvitse huomioida kaavaratkaisussa. Tontilla olisi kuitenkin hyvä säilyttää kookasta, vanhaa puustoa mahdollisuuksien mukaan sekä istuttaa kaadettujen puiden tilalle uutta puustoa. Tämä tukisi Ikurinpuiston kautta kulkevaa ekologista yhteyttä Myllypuron Natura-alueen ja Tesomajärven metsäalueiden välillä.

Tonttiin rajautuvan Ikurinpuiston osalta tulisi varmistaa, että puusto säilyy tulevaisuudessakin liito-oravalle soveltuvana. Tesomajärvenojan lähiympäristö tulisi säilyttää ja kehittää latvuspeitteisyydeltään yhtenäisenä puistovyöhykkeenä. Samoin tulisi varmistaa, että tonttien piha-alueita ei laajenneta puiston puolelle tai puistoon viedä tonttialueilta puutarhajätteitä.

Kuva 7 Selvitysalueen kaakkoispuolelle sijoittuva osa Ikurinpuistoa on liito-oravalle hyvin soveltuvaa metsää..

Lähteet

- Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt (Nieminen & Ahola (toim.), Suomen ympäristö 1/2017)
- Kantakaupungin liito-oravaselvitys 2016. Tampereen kaupunki.
- Laji.fi viranomaisportaali. Liito-oravan havaintotiedot tarkistettu 22.4.2025.
- Liito-orava-LIFE, Liito-oravan huomioiminen kaupunkisuunnittelussa. Hyvien käytäntöjen opas. Liito-orava LIFE (LIFE17/nat/FI/000469), Espoon, Jyväskylän ja Kuopion kaupungit 2021.
- Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. 2. korjattu painos. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 43 / 2023. Katariina Mäkelä ja Päivi Salo.
- Suomen lajien uhanalaisuus, Punainen kirja 2019. Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.)
- Tampereen karttapalvelu Oskari 2025: Liito-oravahavainnot, elinympäristöt ja kulkuyhteydet
- Tampereen karttapalvelu Oskari 2025: Tampereen kantakaupungin vaiheyleiskaavan kaavayhdistelmä. Sisältää yleiskaavat: Kantakaupungin yleiskaavan 2040, Kantakaupungin yleiskaava valtuustokausi 2017-2021, kantakaupungin yleiskaavan valtuustokausi 2021-2025, ehdotus